

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA
Zagreb, 21. kolovoza 2023.

Analiza odluke

Zec protiv Hrvatske
br. zahtjeva 35853/19

Nedopušteni prigovori podnositeljice da su joj povrijeđena konvencijska prava jer nije mogla ostvariti naknadu nematerijalne štete zbog zlostavljanja koje su počinili pripadnici Hrvatske vojske

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru od 3 suca, 7. veljače 2023. objavio je odluku kojom je proglasio nedopuštenim zahtjev podnositeljice koja je prigovarala na temelju članka 3. (zabrana mučenja) i članka 6. (pravo na pošteno suđenje) Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija).

Podnositeljicu zahtjeva su u veljači 1992., kao civilnu osobu, uhitili pripadnici hrvatske policije i predali hrvatskoj vojsci. Nakon uhićenja je četiri mjeseca bila pritvorena u centru za zatočenike u Kerestincu gdje su ju zlostavljali vojnici Hrvatske vojske. Podnositeljica je 2007. pokrenula protiv države parnični postupak radi naknade štete zbog zlostavljanja no građanski sudovi su u travnju 2011. pravomoćno odbili njezinu tužbu jer je bila podnesena izvan općeg zakonskog roka zastare. U trenutku podnošenja tužbe radi naknade štete istraga ratnih zločina koje su počinili vojnici u Kerestincu bila je u tijeku no optužnica je podignuta tek u studenom 2011. Optužnicom se teretilo S.B. i još nekoliko pripadnika Hrvatske vojske za kaznena djela ratnih zločina počinjenih na štetu zatočenika, između ostalog, i podnositeljice zahtjeva. Optuženi su proglašeni krivima u travnju 2016., a Vrhovni sud je potvrdio osudu u veljači 2017. U svibnju 2017. podnositeljica zahtjeva je podnijela prijedlog za ponavljanje parničnog postupka, pozivajući se na gore navedenu osuđujuću presudu. Budući da je prijedlog za ponavljanje postupka podnesen nakon isteka objektivnog roka od pet godina od pravomoćnosti presude donesene u parničnom postupku čije se ponavljanje tražilo, sud je njezin prijedlog odbacio. Domaći sudovi nisu prihvatili tvrdnju podnositeljice zahtjeva da nije mogla poštovati taj rok jer je kazneni postupak trajao dugo.

Pozivajući se na članak 3. i 6. Konvencije, podnositeljica zahtjeva je tvrdila da nije mogla dobiti naknadu za nematerijalnu štetu koju je pretrpjela zbog zlostavljanja koje su počinili vojnici Hrvatske vojske.

Članak 3. Konvencije

Europski sud je prigovor podnositeljice temeljem čl. 3. Konvencije da nije mogla ostvariti naknadu štete zbog zlostavljanja jer su istraga i kazneni postupak trajali dugo odbacio kao nedopušten jer je podnesen izvan šestomjesečnog roka za podnošenje zahtjeva Sudu. Naime, kazneni postupak protiv pripadnika Hrvatske vojske okončan je u veljači 2017., a

podnositeljica je podnijela zahtjev Europskom sudu više od dvije godine nakon toga (1. srpnja 2019.).

Članak 6. Konvencije

Prigovor temeljem čl. 6. Konvencije koji je istaknut u vezi parničnog postupka u kojem je njezin tužbeni zahtjev za naknadu štete odbijen zbog zastare, Europski sud je odbio smatrajući da je i on podnesen izvan šestomjesečnog roka za podnošenje zahtjeva, odnosno više od šest mjeseci od pravomoćnog okončanja tog parničnog postupka 2011. godine.

Podnositeljičin prigovor temeljem čl. 6. Konvencije koji se odnosio na prijedlog za ponavljanje postupka Europski sud je također odbio smatrajući da ga *ratione materiae* nespojivim s odredbama Konvencije. Naime, članak 6. stavak 1. Konvencije u principu se ne primjenjuje na postupke povodom prijedloga za ponavljanje postupka, osim ako priroda, opseg i posebne značajke tog postupka u određenom predmetu u nekom pravnom poretku zahtijevaju uključivanje tog postupka u područje primjene navedenog konvencijskog članka. Međutim, u ovom predmetu domaći sudovi se nisu bavili osnovanošću predmeta, već su prijedlog za ponavljanje postupka odbacili jer je bio podnesen izvan objektivnog petogodišnjeg roka za podnošenje prijedloga. Stoga je Europski sud zaključio da postupak povodom prijedloga za ponavljanje postupka nije bio odlučan za utvrđivanje podnositeljičinih prava i obveza građanske naravi te stoga čl. 6. nije primjenjiv na taj postupak.

Konačno, Europski sud je napomenuo da je podnositeljica zahtjeva nakon pravomoćnosti osuđujuće presude mogla tražiti naknadu štete od osuđenika.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2023. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskom sudom za ljudska prava